

НадраMonitor

Моніторинг дозвільної діяльності та змін у регулюванні видобувної галузі

18-24 березня 2024 року

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту "Прозорість Енергетичного Сектору", який виконує ГО "ДІКСІ ГРУП". Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО "ДІКСІ ГРУП" і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

© ГО «Діксі Груп», 2024 р.

Аукціони та спеціальні дозволи на користування надрами

Держгеонадра [опублікувала](#) інформацію про повторне зупинення дії спецдозволу на видобування пісків циркон-рутил-ільменітоносних на родовищі Малишевське у Дніпропетровській області для ТОВ «Мотронівський гірничо-збагачувальний комбінат». Підставою для зупинки є застосування до бенефіціарного власника санкцій РНБО. Як ми повідомляли у попередніх [випусках](#), Третій апеляційний адміністративний суд скасував попередній наказ про зупинення дії спеціального дозволу через недотримання Держгеонадрами термінів для законної зупинки спецдозволу.

20 березня [відбулися](#) п'ять аукціонів з продажу спецдозволів на користування надрами, де цінову пропозицію отримали 5 з 8 лотів. Загальна сума цінових пропозицій склала 16 978 101 грн, при стартовій ціні лотів 2 846 298 грн.

№ з/п	Назва об'єкта користування	Вид корисної копалини	Область	Початкова вартість лота, грн	Цінова пропозиція, грн
1.	Ділянка Водиця-1	туф	Закарпатська	60 236	2 500 001
2.	Ділянка Водиця-2	туф	Закарпатська	61 230	1 122 000
3.	Залозецьке родовище (свердловина № 1)	питні підземні води	Тернопільська	212 568	336 000
4.	Ділянка Божедарівська	основна корисна копалина – пісок кварцовий, супутня корисна копалина – пісок	Дніпропетровська	1 759 664	2 020 100
5.	Горинська-1 ділянка	пісок	Хмельницька	752 600	11 000 000

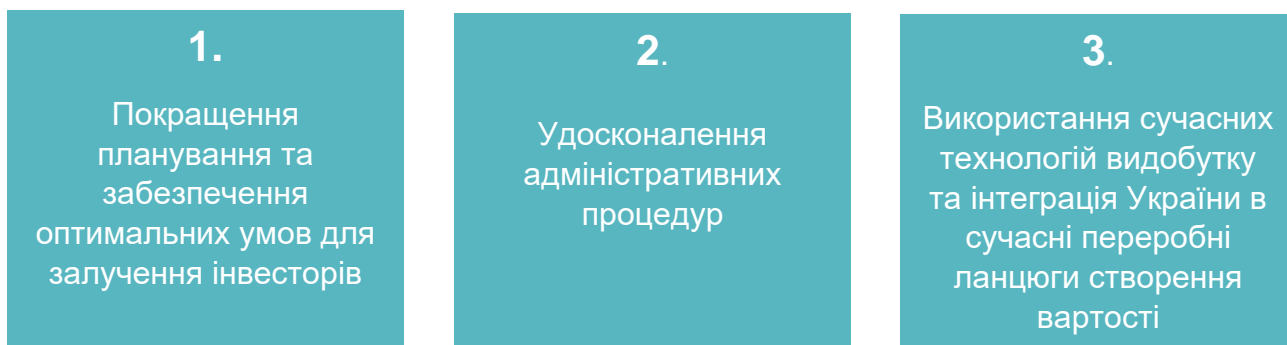
У Верховній Раді України зареєстровано [проєкт](#) Закону України № 11089 від 18.03.2024 р. «Про внесення змін до деяких законів України щодо управління майном вугледобувних підприємств, військовим майном та іншим державним майном».

Метою законопроєкту є внесення змін до процедури приватизації вуглевидобувних об'єктів, яка регулюється положеннями Закону України «Про особливості приватизації вугледобувних підприємств». Нинішня модель приватизації потребує актуалізації в частині застосування електронних аукціонів та можливості об'єднання активів вугледобувних підприємств для приватизації групами об'єктів.

Серед іншого, законопроєктом пропонується:

- актуалізувати окремі положення Закону України «Про особливості приватизації вугледобувних підприємств» відповідно до положень Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», передбачити можливість застосування електронних аукціонів та створити перелік об'єктів, на які поширюється дія спеціального законодавства;
- актуалізувати критерій віднесення вугледобувного об'єкта до великої приватизації та змінити прив'язку до еквіваленту іноземної валюти в розмірі 10 мільйонів євро;
- скасувати пільгу для працівників підприємства, що приватизується, на першочергове придбання акцій, сума номінальної вартості яких становить 45 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Кабінет Міністрів України [затвердив](#) План для програми підтримки Європейського Союзу Ukraine Facility. Серед іншого, документ передбачає наступні реформи для сектору управління критично важливими матеріалами (детальний план реформ див. у Додатку 1):

Окрім цього, контекстною частиною Плану відзначається потенціал для приватних інвестицій у таких сферах:

- **Видобуток та переробка нафти.** Передбачається розробка окремих нафтових проєктів в рамках угод про розподіл продукції за результатами геологічного дослідження ділянок та відновлення нафтопереробної потужності в Україні на базі одного з існуючих нафтопереробних заводів, який зможе частково задовольнити попит на нафтопродукти за рахунок вітчизняної нафтопереробки.
- **Збільшення видобутку газу.** Збільшення видобутку вуглеводнів передбачається за рахунок контрактів зі збільшення видобутку на ділянках надр ПАТ «Укрнафта» та НАК «Нафтогаз», що дозволить наростити обсяги видобутку в короткі терміни. Реалізація підписаних в 2020 - 2022 рр. угод про розподіл продукції за 11-ма ділянками. Для активного збільшення запасів природного газу передбачається стимулювання використання новітніх технологій свердловинної сейсмозвідки, 3D-моделювання, залучення компаній, що мають досвід з інтенсифікації видобутку газу на виснажених родовищах, буріння нових свердловин, вдосконалення систем розробки резервуарів покладів. Прогнозні обсяги видобування природного газу(включаючи приватні компанії, ПАТ «Укрнафта» та АТ «НАК «Нафтогаз України») до 2030 року становитимуть орієнтовно 21,5 млрд м³ (за умови реалізації зазначених далі стратегічних ініціатив). Однак, Україна має потенціал наростити обсяги видобування до 26,8 млрд м³ . Показники видобутку в 2030 році дозволять покривати власне споживання, а також відкриють можливості для збільшення виробництва продукції, що потребує використання природного газу як ключової сировини та здійснення експорту залишкових обсягів.

Голова Державної служби геології та надр України Роман Опімах на I Міжнародному Зеленому Нафтогазовому Форумі [повідомив](#), що упродовж 2020 – 2023 рр. 11 вуглеводневих лотів продано на е-торгах. З них, за 2-ма спеціальними дозволами вже здійснюється видобуток природного газу та конденсату. Також Держгеонадрами ініційовано створення Геолого-інвестиційного паспорту об'єднаної територіальної громади. Це дозволить інвесторам мати можливість отримати всі необхідні дані про родовища на території окремої громади. Довідник міститиме опис родовищ, запасів і карти корисних копалин, опис небезпечних екзогенних геологічних процесів, перелік спецдозволів і контурів ліцензійних ділянок, перелік наявних звітів геологорозвідувальних робіт, а також дозволить аналізувати матеріали Держгеолкарти-200 для пошуку об'єктів, перспективних для інвестування.

Таблиця реформ та інвестицій для сфери управління критично важливими матеріалами

Реформи та інвестиції	Цілі та потенціал зростання	Найменування кроку (кількісні та якісні кроки з впровадження реформ/інвестицій)	Установа, відповідальна за впровадження	Результат	Строк
<p>Реформа 1.</p> <p>Покращення планування та забезпечення оптимальних умов для залучення стратегічних інвесторів</p>	<p>Реформа дозволить визначити на законодавчому рівні терміни «стратегічна» та «критична» сировина, необхідність проведення регулярної методологічної оцінки ризиків рівня безпеки її постачання, визначити групи країн-партнерів, актуалізувати пріоритети загальнодержавної Програми розвитку мінерально-сировинної бази, як це передбачено регулюванням Європейського Союзу щодо критичної сировини до 2030 року.</p> <p>Зміцнення інституційної спроможності Держгеонадр щодо участі у реалізації Акту Європейського Союзу про критичні сировинні матеріали (Проект 2023) через відновлення фінансування геологічної галузі в рамках загальнодержавної Програми розвитку мінерально-сировинної бази</p>	<p>Прийняття Закону України «Про внесення змін до Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року».</p>	<p>Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерство фінансів України, Державна служба геології та надр України.</p>	<p>Прийнято та набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року». Закон зосереджується на таких основних сферах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - запровадження державного компенсаційного фонду у геологічній сфері; - пріоритизація цілей видобувної галузі відповідно до стратегії Європейського Союзу щодо критичної сировини; - визначення стратегічної та критичної сировини, необхідність регулярної методологічної оцінки ризиків рівня безпеки їх постачання, визначення групи країн-партнерів у їх розробці та переробці. 	<p>4 квартал 2024 року</p>

Реформи та інвестиції	Цілі та потенціал зростання	Найменування кроку (кількісні та якісні кроки з впровадження реформ/інвестицій)	Установа, відповідальна за впровадження	Результат	Строк
	Верифікація/переоцінка запасів стратегічних корисних копалин в Україні.	Публікація звіту за підсумками верифікації запасів стратегічних корисних копалин в Україні.	Державна служба геології та надр України	Опубліковано звіт про верифікацію запасів критичних корисних копалин в Україні з урахуванням міжнародних систем класифікації, результати відкриті для інвесторів.	3 квартал 2025 року
Реформа 2. Удосконалення адміністративних процедур	Створення сприятливих умов та інструментів для інвесторів (включно з іноземними).	Публікація портфоліо інвестиційних проєктів у видобувній галузі щодо критичних сировинних ресурсів. Підготовка та просування переліку ділянок надр, що пропонуються через механізм електронних аукціонів та УРП для твердих корисних копалин	Державна служба геології та надр України.	Опубліковано портфель інвестиційних проєктів з видобутку критичної сировини	2 квартал 2025 року
		Запуск міжнародних тендерів УРП із забезпеченням їх прозорості.	Міністерство економіки України, Міністерство енергетики України, Державна служба геології та надр України.	Розпочато міжнародні конкурси щодо Угод про розподіл продукції з використанням типових умов цих угод, затверджених Урядом та оприлюднених. Прозорість конкурсів та Угод про розподіл продукції забезпечується через відкритий доступ до умов та змісту Угод	2 квартал 2025 року

Реформи та інвестиції	Цілі та потенціал зростання	Найменування кроку (кількісні та якісні кроки з впровадження реформ/інвестицій)	Установа, відповідальна за впровадження	Результат	Строк
	Впровадження сучасних цифрових технологій зберігання та використання геологічних даних для спрощення проведення інвесторами самостійного аналізу та прийняття інвестиційних рішень	Оновлення електронного кабінету надрокористувача; діджиталізація вторинної геологічної інформації (власність держави), цифровий спецдозвіл на користування надрами (витяг з державного реєстру)	Державна служба геології та надр України.	Функціонує електронний кабінет надрокористувача з додатковим функціоналом, як-то доступ до державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами та можливістю отримання електронного спецдозволу на користування надрами (витяг з Реєстру) та доступ до оцифрованої геологічної Інформації.	1 квартал 2025 року
Реформа 3. Використання сучасних технологій видобутку та інтеграція України в сучасні переробні ланцюги створення вартості	Запровадження обов'язкової екологічної, соціальної та управлінської звітності (ESG) для гірничого та видобувного секторів забезпечить прозорість, перевірки та підзвітність щодо стандартів ESG для галузі.	Публікація звіту щодо чинного законодавства у сфері запровадження ESG звітування.	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Державна служба геології та надр України.	Затвердження та публікація дослідження стосовно оцінки чинного законодавства щодо запровадження ESG звітності для видобувного сектору та рекомендацій для усунення прогалин у законодавстві.	4 квартал 2025 року